

2026
EDITION

REASONING

বুদ্ধিমত্তা

LOGICAL THINKING, ANALYTICAL ABILITY &
PROBLEM-SOLVING TECHNIQUES

ASSAM E-GUIDE

REASONING

Distribute by
Assam E-Guide

APSC | ADRE 3.0 | TET | POLICE
and All Other Assam Government Jobs Examinations

Scan the QR code
to visit our website

REASONING

Copyright © 2026, by Assam eGuide

No Part of this publication may be reproduced or distributed in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise or stored in a database or retrieval system without the prior written permission of the publishers. The program listings (if any) may be entered, stored and executed in a computer system, but they may not be reproduced for publication.

Dedicated to
All Aspirants

Copyright © Assam eGuide
Email: - assameguide@gmail.com

CONTENT (সূচীপত্র)

Logical Reasoning
Syllogism
Number Series
Calendar
Clock
Analogy
Directions
Sitting Arrangement
Non-Verbal Reasoning
Blood Relation
Data Sufficiency
Alphabet Series
Alphabet Series (Continuous)

Conclusions: (উপসংহাৰ)

I. All men are Cats. (সকলো পুৰুষ মেকুৰী।)

II. All cats are men. (সকলো মেকুৰী পুৰুষ।)

5. Statements:

All pen are roads. All roads are houses. (সকলো কলম হৈছে ৰাস্তা। সকলো ৰাস্তাই ঘৰ।)

Conclusions:

I. All Houses are pens. (সকলো ঘৰ কলম।)

II. Some houses are pens (কিছুমান ঘৰ কলম।)

6. Statements:

All pens are chalks. All chairs are chalks. (বিত্তি: সকলো কলম চক। সকলো চকী চক।)

Conclusions: (উপসংহাৰ)

I. Some pens are Chalks. (কিছুমান কলম হৈছে চক।)

II. Some chalks are pens. (কিছুমান চক হৈছে কলম।)

7. Statements:

Every Minister is a student. Every student is inexperienced. (প্ৰতিজন মন্ত্ৰী এজন শিক্ষাৰ্থী। প্ৰতিজন শিক্ষাৰ্থী অনভিজ্ঞ।)

Conclusions:

I. Every Minister is inexperienced. (প্ৰতিজন মন্ত্ৰী অনভিজ্ঞ।)

II. Some inexperienced are students. (কিছুমান অনভিজ্ঞ শিক্ষাৰ্থী।)

8. Statements:

All jungles are tigers. Some tigers are horses. (সকলো জংঘল বাঘ। কিছুমান বাঘ ঘোঁৰা।)

Conclusions:

I. Some horses are jungles. (কিছুমান ঘোঁৰা হৈছে জংঘল।)

II. No horse is jungles. (কোনো ঘোঁৰা জংঘল নহয়।)

9. Statements:

All birds are tall. Some tall are hens. (সকলো চৰাই ওখ। কিছুমান ওখ কুকুৰা।)

Conclusions:

I. Some birds are hens. (কিছুমান চৰাই কুকুৰা।)

II. Some hens are talls. (কিছুমান কুকুৰা ওখ।)

10. Statements:

Some hens are cows. All cows are horses. (বিত্তি: কিছুমান কুকুৰা গৰু। সকলো গৰু ঘোঁৰা।)

Conclusions:

I. Some horses are hens. (কিছুমান ঘোঁৰা কুকুৰা।)

II. Some hens are horses. (কিছুমান কুকুৰা ঘোঁৰা।)

NUMBER SERIES

Q. Directions (Qs. 6-10): What should come in place of question mark (?) in the following number series?

নিম্নলিখিত সংখ্যা শৃংখলাটোত প্ৰশ্নবোধক চিহ্ন (?) স্থানত কি আহিব লাগে?

1. 81, 512, 2401, 7776, 15625, 16384, ?

(a) 2187

(b) 19683

(c) 6561

(d) 512

2. 8, 64, 216, 512, 1000, 1728, ?

(a) 4096

(b) 2744

(c) 3375

(d) 2197

3. 72, 63, 54, 45, ...?.....

(a) 36

(b) 81

(c) 27

(d) 90

4. 3, 7, 14, 24, ...?...?

(a) 34

(b) 37

(c) 38

(d) 40

6. On 14th Feb the valentine day, 2009 it was Saturday. What was the day of the week on 14th Feb, 2008?

14 ফেব্ৰুৱাৰীত ভেলেন্টাইন দিৱস, 2009 শনিবাৰে আছিল। 14 ফেব্ৰুৱাৰী, 2008 তাৰিখে সপ্তাহটোৰ দিনটো কি আছিল?

- a) Tuesday
- b) Sunday
- c) Thursday
- d) None of these

7. If in a particular month there are 5 Thursday then how many Fridays are there in next month.

যদি এটা নিৰ্দিষ্ট মাহত 5 টা বৃহস্পতিবাৰে থাকে তেন্তে পৰৱৰ্তী মাহত কিমান শুক্ৰবাৰ আছে

- a) 4
- b) 5
- c) 4
- d) None of these

8. If 94 days back it was Monday then after how many days we will get a Sunday?

যদি 94 দিন আগতে সোমবাৰে আছিল তেন্তে আমি কিমান দিনৰ পিছত দেওবাৰ পাম?

- a) 5
- b) 24
- c) 27
- d) None of these

9. If in a particular year there are 53 weekends (i.e Saturday and Sunday) then how many weekend January of that year has.

যদি এটা নিৰ্দিষ্ট বছৰত 53 টা সপ্তাহান্ত (অৰ্থাৎ শনিবাৰে আৰু দেওবাৰে) থাকে তেনেহ'লে সেই বছৰৰ কিমান সপ্তাহান্তৰ জানুৱাৰী আছে।

- a) 8
- b) 9
- c) 10
- d) None of these

10. Calendar of month July is same as that of which month of previous year.

জুলাই মাহৰ কেলেন্ডাৰ আগৰ বছৰৰ কোন মাহৰ দৰে একে?

- a) May
- b) September

- c) April
- d) None of these

CLOCK

1. Find the angle between minute hand and hour hand at 6:30 AM

পুৱা 6:30 বজাত মিনিট কাটা আৰু ঘণ্টা কাটাৰ মাজৰ কোণটো বিচাৰক

- a) 25°
- b) 22.5°
- c) 15°
- d) None of these

2. Find the angle between minute hand and hour hand at 11:50 AM

ৰাতিপুৱা 11:50 বজাত মিনিট কাটা আৰু ঘণ্টা কাটাৰ মাজৰ কোণটো কিমান?

- a) 55°
- b) 22.5°
- c) 15°
- d) None of these

3. Find the angle between minute hand and hour hand at 4:20 AM

ৰাতিপুৱা 4:20 বজাত মিনিট কাটা আৰু ঘণ্টা কাটাৰ মাজৰ কোণটো কিমান?

- a) 10°
- b) 12.5°
- c) 15°
- d) None of these

4. Find the angle between minute hand and hour hand at 1:40 AM

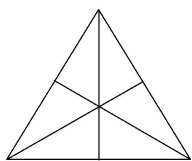
ৰাতিপুৱা 1:40 বজাত মিনিট কাটা আৰু ঘণ্টা কাটাৰ মাজৰ কোণটো কিমান?

- a) 180°
- b) 190°
- c) 175°
- d) None of these

5. Find the angle between minute hand and hour hand at 10:10 AM

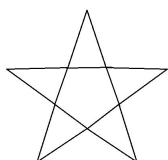
ৰাতিপুৱা 10.10 বজাত মিনিট কাটা আৰু ঘণ্টা কাটাৰ মাজৰ কোণটো কিমান?

8. How many triangles are there in the following figure?

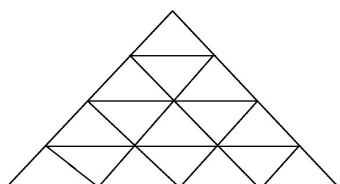
- a) 9
- b) 13
- c) 16
- d) 18

9. How many triangles are there in the diagram given below?

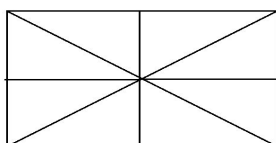
- a) 6
- b) 10
- c) 12
- d) 14

10. How many Triangles are there?
কিমানটা ত্ৰিভুজ আছে?

- a) 20
- b) 22
- c) 24
- d) 26

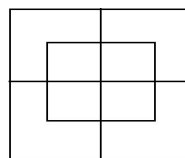
11. How many Triangles are there?
কিমানটা ত্ৰিভুজ আছে?

- a) 16

- b) 15
- c) 14
- d) 18

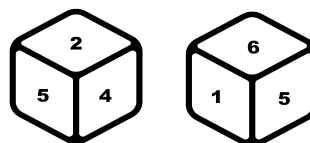
12. How many squares are there in the following figure?

- a) 8
- b) 10
- c) 12
- d) 14

13. Two positions of the same dice are given. Which number will be at the top if '6' is at the bottom?

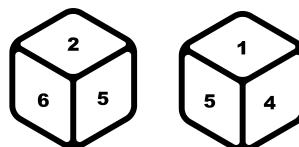
একেটা পাশাৰ দুটা অৱস্থান দিয়া হৈছে। কোনটো সংখ্যা শীৰ্ষত থাকিব যদি '6' তলত থাকে?

- a) 2
- b) 3
- c) 1
- d) 4

14. What number is opposite of 3 in the figure shown below?

তলত দেখুওৱা চিত্ৰত 3 ৰ বিপৰীত কি সংখ্যা?

- a) 2
- b) 4
- c) 5
- d) 6

BLOOD RELATION

Directions: Read the following information

1. GH, JL, NQ, SW, YD, ?

- a) EJ
- b) FJ
- c) EL
- d) FL

2. PMT, OOS, NQR, MSQ, ?

- a) LUP
- b) LVP
- c) LVR
- d) LWR

3. AZ, CX, FU, ?

- a) IR
- b) IV
- c) JQ
- d) KP

4. AJS, GPY, ? ,SBK, YHQ

- a) DMV
- b) MVE
- c) OUA
- d) QZI

5. BMX, DNW, FOU, ?

- a) GHO
- b) GPS
- c) HPS
- d) HPR

6. DHL, PTX, BFJ, ?

- a) CGK
- b) KOS
- c) NRV
- d) RVZ

7. AZ, GT, MN, ?, YB

- a) JH
- b) SH
- c) SK
- d) TS

8. AI, BJ, CK, ?

- a) DL
- b) DM
- c) GH
- d) LM

9. DEF, HIJ, MNO, ?

- a) STU
- b) RST

c) RTV

d) SRQ

10. WFB, TGD, QHG, ?

- a) NIJ
- b) NIK
- c) NJK
- d) OIK

ALPHABET SERIES **(CONTINUOUS)**

Q. In each of the following letter series, some of the letter are missing which are given in that order as one of the alternatives below it. Choose the correct alternative .

প্রত্যেকটো বর্ণ শৃংখলৰ কিছুমান বৰ্ণ নাই, যিবোৰৰ বিকল্প শৃংখল অনুযায়ী তলত দিয়া আছে। শুদ্ধ বিকল্পটো বাচি উলিওৱা।

1. _ a _ b _ abaa _ bab _ abb

- a) aaabb
- b) ababb
- c) babab
- d) babba

2. abca _ bcaab _ ca _ bbc _ a

- a) ccaa
- b) bbaa
- c) abac
- d) abba

3. _ tu _ rt _ s _ _ usrtu _

- a) rtusru
- b) rsutrr
- c) rsurtr
- d) rsurts

4. _ aa _ ba _ bb _ ab _ aab

- a) aaabb
- b) babab
- c) bbaab
- d) bbbba

5. a _ bbc _ aab _ cca _ bbcc

- a) bacb
- b) acba
- c) abba
- d) caba

6. c _ bba _ cab _ ac _ ab _ ac

From II; either D or F is the shortest Hence II is also not sufficient. (D আৰু I, A তকৈ চুটি। বাকি তথ্য দিয়া নাই। গতিকে ই পৰ্যাপ্ত নহয়)

8. (d) Statement I is of no use because we don't know the directions. (X আৰু Y ৰ দিশৰ বিষয়ে তথ্য দিয়া নাই। গতিকে ই পৰ্যাপ্ত নহয়)

Statement II is sufficient because distances and directions have been given property. (দিশ আৰু দূৰত্বৰ বিষয়ে সঠিকভাৱে তথ্য দিছে।)

9. (e) From I: Arti's birthday falls on Thu, Fri or Sat (আৰতিৰ জন্ম দিন বৃহস্পতিবাৰ শুক্ৰবাৰ বা শনিবাৰ।)

From II; It falls on Sat, Sun or Mon (আৰতিৰ জন্ম দিন শনিবাৰ, দেওবাৰ বা সোমবাৰ।)

Combining I and II it falls on Sat (গতিকে আৰতিৰ জন্ম দিন আছিল শনিবাৰে।)

10. (a) From I: Saurav visited Delhi on Wednesday.

From II: He visited on Tue, Wed or Thu.

Iৰ পৰা: সৌৰভে বুধবাৰে দিল্লী ভ্ৰমণ কৰিছিল।

IIৰ পৰা: তেওঁ মঙ্গল, বুধ বৃহস্পতি বাৰে ভ্ৰমণ কৰিছিল।

ALPHABET SERIES

1. (d)

1ST LETTER : G+3=J, J+4=N, N+5=S, S+6=Y, Y+7=F

2ND LETTER : H+4=L, L+5=Q, Q+6=W, W+7=D, D+8=L

2. (a)

1ST LETTER : P-1=O, O-1=N, N-1=M, M-1=L

2ND LETTER : M+2=O, O+2=Q, Q+2=S, S+2=U

3RD LETTER : T-1=S, S-1=R, R-1=Q, Q-1=P

3. (c)

1ST LETTER : A+2=C, C+3=F, F+4=J

2ND LETTER : Z-2=X, X-3=U, U-4=Q

4. (b)

1ST LETTER : A+6=G, G+6=M, M+6=S, S+6=Y

2ND LETTER : J+6=P, P+6=V, V+6=B, B+6=H

3RD LETTER : S+6=Y, Y+6=E, E+6=K, K+6=Q

5. (d)

1ST LETTER : B+2=D, D+2=F, F+2=H

2ND LETTER : M+1=N, N+1=O, O+1=P

3RD LETTER : X-1=W, W-2=U, U-3=R

6. (c)

1ST LETTER : D+12=P, P+12=B, B+12=N

2ND LETTER : H+12=T, T+12=F, F+12=R

3RD LETTER : L+12=X, X+12=J, J+12=V

7. (b)

1ST LETTER : A+6=G, G+6=M, M+6=S, S+6=Y

2ND LETTER : Z-6=T, T-6=N, N-6=H, H-6=B

8. (a)

1ST LETTER : A+1=B, B+1=C, C+1=D

2ND LETTER : I+1=J, J+1=K, K+1=L

9. (a)

1ST LETTER : D+4=H, H+5=M, M+6=S

2ND LETTER : E+4=I, I+5=N, N+6=T

3RD LETTER : F+4=J, J+5=O, O+6=U

10. (b)

1ST LETTER : W-3=T, T-3=Q, Q-3=N

2ND LETTER : F+1=G, G+1=H, H+1=I

3RD LETTER : B+2=D, D+3=G, G+4=K

ALPHABET SERIES (CONTINUOUS)

1. (d)

The series is baa/bba/baa/bba/baa/bb. Thus, the pattern baa/bba is repeated.

2. (c)

The series is abc/aabc/aabbc/aabbcc/a.

3. (d)

The series rtus/rtus/rtus/rtus. Thus, the pattern 'rtus' is repeated.

4. (c)

The series is baab/baab/baab/baab. Thus, the pattern 'baab' is repeated.